

derne med sine problemer. Afhandlingen søger på en række områder at opstille visse sociale og økonomiske rammer for gennemgangen, men de er i almindelighed meget generelle og derfor mindre anvendelige til at sætte de mere juridisk prægede aspekter i relief.

Hans Chr. Johansen

Universitas Studii Haffnensis. Stiftelsesdokumenter og Statuetter 1479. Udgivet ved Jan Pinborg. (Københavns Universitet, 1979) 147 s.

Det er naturligt, at vort ældste universitet vil fejre sit sjældne jubilæum ved at fremhæve de skriftlige minder om stiftelsen af det. De er ikke ukendte, og publikationen bringer ikke noget nyt, men en forbedret udgave med mange fortrin. Sixtus 4.s bulle og universitetets statutter er gengivet i faksimile, og hertil slutter sig de andre stiftelsesdokumenter og andre tekster. Desuden gives ordlyden på tre sprog, på latin og dansk af udgiveren, som dog et enkelt sted har givet ordet til Arild Huitfeldt, og på engelsk af Brian Patrick McGuire. Det sidste sprog markerer den ændring, der er sket i de forløbne 500 år, og i 1479 havde kun latin været nødvendigt; nu er der vist flere, som vil læse den engelske tekst. Jan Pinborgs bog kan med fordel læses i sammenhæng med William Norvins 50 år ældre skildring af universitetets historie indtil reformationen. Den første bringer aktstykkerne med en orienterende indledning, den sidste baggrunden, der er nødvendig for at forstå senmiddelalderens videnskab og dens organisation. Det er fristende også at erindre om E. C. Werlauffs over 100 år gamle skildring af det samme tidsrum, og trods de mange forskelle, der vel lige så meget skyldes de enkelte tids-

aldres afvigende opfattelse som de tre forskeres egne særprægede holdninger til stoffet, kommer der alligevel et helhedsbillede frem.

Det kan vist ikke påstås, at nutiden er meget optaget af at forstå problemerne, som universitetet i sin ældste år søgte at formulere og løse, men fælles for alle tider har selve det alvorlige arbejde været, selv om opgaverne vekslede i tidernes forløb. Fælles for 1479 og 1979 har i det mindste de sparsomme midler været, og det fortjener derfor at fremhæves, at når bogen fremkommer i et udstyr, der svarer til anledningen og emnet, skyldes det en gave fra Egmont H. Petersens Fond. Både for 500 år siden og nu har videnskab måttet støtte sig til donatorers hjælp.

Det ser ud, som om bogen rundt om i udlandet skal berette om universitetet. Publikationer med denne opgave kan tit virke ferske og kedelige, fordi det officielle skal i forgrunden. Jan Pinborg har med held undgået det og skrevet en bog, som ikke bliver stillet til side, men bliver benyttet.

Helge Søgaard

Svend Erik Stybe: *Universitet og Andliv i 500 År.* (G. E. C. Gad, 1979) 215 s.

Bogen omfatter det hele universitetets historie gennem et halvt årtusinde, ikke kun et fakultets, og det er vel derfor, at en filosof er udset til forfatter, fordi han i sit fag har forudsætninger for at løse opgaven; det er lykkedes ham udmærket. På den begrænsede plads kan det alene blive en oversigt, der ikke byder noget nyt for den, som allerede kender lidt til sagen; men den, der tidligere er gået forbi emnet, finder en let tilgængelig skildring, hvor brugen af unødvendige fremmedord er undgået, og hvor beretningen om den